

УДК 338.2

Н. П. Ситнікова,
к.е.н., докторант, НДЕІ Мінекономрозвитку і торгівлі України

ДОСВІД ВИМІРЮВАННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ДЛЯ ВРАХУВАННЯ У ПРОЦЕСАХ МОНІТОРИНГУ ТА ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ

Experience of quality of life measuring by international organizations to be used in monitoring and strategic planning processes

У статті надається огляд підходів до вимірювання якості життя та практики розроблення відповідних індексів міжнародними організаціями. Також надається аналіз тенденцій зрушень у якості життя населення країн світу за останні десять років.

The article provided an overview of approaches to measuring quality of life and practice of relevant indexes elaboration by international organizations. Also it presents an analysis of trends in changes in quality of life of population in different countries of the world for the last ten years.

Ключові слова: стратегічне планування, якість життя

Вступ. Завдання підвищення якості життя населення складають основу системи пріоритетів у документах стратегічного планування мега- та макrorівня. У процесі розроблення таких документів має бути враховано результати аналізу якості життя за відповідними характеристиками та показниками. Наразі тривають дискусії щодо застосування показників якості життя (у тому числі розроблених міжнародними організаціями) у процесах моніторингу суспільного розвитку та стратегічного планування наднаціонального та національного рівня. Організація Об'єднаних Націй (ООН), Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Європейська комісія тощо використовують показники якості життя як цільові орієнтири розвитку у програмних та стратегічних документах. Моніторинг суспільного прогресу також ґрунтується на вивченні таких показників та індексів. У розвинених країнах результати досліджень з вимірювання якості життя використовуються у процесах вироблення державної політики та прийняття управлінських рішень щодо забезпечення соціальної згуртованості. В Україні наразі не розроблено засад національного моніторингу суспільного прогресу та якості життя населення, фрагментарні наукові дослідження майже не використовуються у процесі стратегічного планування. Процеси європейської інтеграції України та її прагнення підвищити стандарти життя населення мають знаходити відображення у системі документів стратегічного планування, у тому числі її моніторингової складової. Визнання необхідності осучаснення вітчизняної системи стратегічного планування обумовлює актуальність досліджень досвіду міжнародних організацій щодо підходів до розрахунків та використання показників якості життя як для встановлення цільових орієнтирів розвитку, так і для розбудови системи моніторингу національного розвитку відповідно до низки новітніх глобальних ініціатив, що отримали назву «За межами ВВП».

Питання людського розвитку та концептуальні засади вимірювання рівня та якості життя населення досліджені у працях таких вчених, як С.Аннанд, С.Алкіре, А.Аткінсон, Р.Барро, Дж.Бекер, Д.Гелбрейт, Дж.Клугман, Дж.Лі, А.Медісон, Б.Нолан, Дж.Рілей, Ф.Родріґес, А.Сен, Дж. Стігліц, Ж.-П.Фітуссі, Х.Чой та вітчизняних вчених І.Бондар, В.Гошовської, О.Гришнєвої, М.Кизима, Е.Лібанової, Л.Лісогор, І.Манцурова, О.Новікової, Л.Ткаченко, Ф.Узунова, Л.Черенько. Недостатньо вивченими залишаються деякі питання, пов'язані з урахуванням досвіду міжнародних організацій щодо вимірювання якості життя та запровадження сучасних моніторингових інструментів у практику стратегічного планування соціально-економічного розвитку.

Постановка задачі. Метою дослідження є висвітлення підходів до вимірювання якості життя та практики розроблення відповідних індексів міжнародними організаціями, насамперед найсучасніших підходів до удосконалення методики розрахунку Індексу людського розвитку Програми Розвитку ООН (ПРООН). Також завданням дослідження є аналіз тенденцій зрушень у якості життя населення країн світу за останні десять років.

Результати. Якість життя відзеркалює загальний добробут суспільства. Концепція якості життя виходить за рамки концепції рівня життя та враховує такі категорії, як задоволеність життям, свобода вибору, безпека, соціальні зв'язки, стан навколишнього середовища тощо. Міжнародними організаціями здійснювались спроби розроблення методик та підходів до вимірювання рівня та якості життя населення з другої половини ХХ століття. Розбудову системи моніторингу суспільного прогресу було розпочато робочою групою ООН, яка заклала підґрунтя до зміни підходів до вимірювання рівня життя та його якості. Результатом цієї роботи стала «Доповідь про міжнародне визначення та вимірювання рівня життя» (1954 рік), яка стимулювала подальші дослідження. У цій доповіді зазначено, що вимірювання якості життя має охоплювати як матеріальні, так і нематеріальні аспекти існування, що є складним завданням, а створення єдиного інтегрального показника рівня життя визнавалося в той період неможливим. Тим не менш, спроби створення фахівцями ООН єдиного інтегрального показника для вимірювання рівня життя для міжнародних зіставлень тривали. У 1966 році була опублікована доповідь «Індекс рівня життя», підготовлена співробітниками Науково-дослідного інституту соціального розвитку ООН, яка виявила низку проблем на шляху розроблення інтегрального показника. До таких проблем було віднесено: проблеми відбору та зважування показників, вимірювання та зіставлення компонент, своєчасне отримання надійної та повної статистичної інформації тощо.

У 1990 році фахівці ПРООН розробили концепцію людського розвитку та методику розрахунку Індексу людського розвитку (ІЛР), який вважається єдиним всебітньо визнаним показником якості життя населення країн світу. Ця позиція в цілому поділяється практично всіма дослідниками, що спеціалізуються на проблематиці якості життя. Розуміння якості життя як рівня розвитку та ступеня задоволення всього комплексу потреб і інтересів людей дозволяє розглядати якість життя як функцію та результат життєдіяльності соціального суб'єкта, який визначається реалізованим потенціалом людини в існуючих умовах. ІЛР будується на мінімальному наборі показників, кожний з яких кількісно представляє один з ключових напрямків людського розвитку чи аспектів розширення людського вибору. ІЛР є зведеним показником, основними складовими якого є: 1) фізичний стан людей, їх довголіття (показник - середня очікувана тривалість життя); 2) духовний та інтелектуальний розвиток людини (показник - рівень освіти, що розраховувався на основі двох елементарних показників: частка грамотних серед дорослого населення та середня тривалість навчання); 3) матеріальний добробут, тобто реальні доходи на душу населення (показник - ВВП на душу населення за паритетами купівельної спроможності (ПКС) національних валют). Індекс ВВП демонструє економічну результативність діяльності людей, індекс тривалості життя - стан фізичного, соціального та психічного здоров'я населення, індекс освіти - соціокультурний та професійний потенціал населення. Загальний ІЛР розраховувався до 2010 року як середньоарифметична величина цих трьох індексів. Методика розрахунку ІЛР була репрезентативна для оцінки якості життя населення, проведення міжнародних зіставлень, аналітично-моніторингових досліджень. Показник очікуваної тривалості життя при народженні відображав кількість років, що в середньому могла б прожити одна людина з покоління народжених за умови, що протягом всього життя цього покоління рівень смертності в кожному віці залишиться таким, як у роки, для яких розраховано показник. Для розрахунку Індексу очікуваної тривалості життя (Іотж) умовна найменша величина тривалості життя складала 25 років, а

найбільша - 85. Величина Іотж країни (регіону) визначалась як відношення різниці між тривалістю життя в конкретному регіоні за відрахуванням 25 років до різниці між максимальним і мінімальним віком [9]. Валовий внутрішній продукт (ВВП) - результуючий показник системи національних рахунків, що характеризує вартість товарів і послуг, вироблених у країні у всіх галузях економіки для кінцевого споживання, нагромадження та експорту. У рамках системи національних рахунків ВВП оцінювався для понад 150-ти країн світу. Методика розрахунку індексу ВВП (Іввп) досить складна в силу надзвичайно великої диференціації держав за цим показником [6]. Мінімальне та максимальне значення ВВП для розрахунку цього індексу складало 100 та 40 000 доларів США за ПКС. Статистичний відділ ООН у співпраці з іншими міжнародними організаціями розробив наприкінці 60-х років методику міжнародних зіставлень, засновану на розрахунку ПКС, що становить кількість одиниць національної валюти, необхідних для купівлі стандартного набору товарів і послуг, які можна купити за одну грошову одиницю базової країни (або одну одиницю спільної валюти групи країн). Офіційно ПКС розраховується Програмою міжнародних зіставлень, що періодично збирає дані щодо цін на декілька тисяч товарів та послуг за спеціальним переліком. Останній раунд розрахунків ПКС національних валют 146 країн відбувся у 2005 році [4]. При розрахунку Іввп використовувався певний поріг доходу, що розглядався як відповідний відносно високому рівню життя. При розрахунку ІЛР дохід до цього рівня мав повну значимість, а дохід вище коригувався за спеціальною формулою. При розрахунку індексу освіти (Іосв) враховувались дві складові: частка учнів, які відвідують всі ступені навчання віком від 6 до 24 років (Іу) та частка грамотного населення віком старше 15 років (Іг). Індекс освіти розраховувався за спеціальною формулою.

Методику розрахунку ІЛР було удосконалено у 2010 році. Наразі ІЛР розраховується як середнє геометричне нормалізованих індексів: очікувана тривалість життя при народженні (за даними Департаменту ООН з економічних та соціальних питань, UNDESA 2011) [10]; Середня тривалість навчання (за уточненими даними Відділу з підготовки доповіді про людський розвиток ПРООН, що базуються на даних ЮНЕСКО щодо рівня освіти з використанням методології, розробленої Р. Барро та Дж. Лі) [2]; Очікувана тривалість навчання (за даними Інституту статистики ЮНЕСКО) [11]; Валовий національний дохід (ВНД) на душу населення (за даними Світового банку, Міжнародного Валютного Фонду, статистичного відділу ООН та Департаменту ООН з економічних та соціальних питань, UNDESA) [10], [12]. На першому етапі формуються індекси за кожним виміром. Для того, щоб перетворити показники в індекси за шкалою від 0 до 1, встановлюються мінімальні та максимальні значення (або граничні орієнтири). Оскільки для агрегування використовується середнє геометричне, максимальне значення не впливає на порівняння (у відсотках) між будь-якими двома країнами або періодами часу. Максимальні значення присвоюються фактично спостереженим вищим значенням індикаторів країни за період 1980-2011 роки. На порівняння впливатимуть мінімальні значення, тому використовуються величини, які мають умовну назву «природний» нуль. Таким чином, прогрес вимірюється порівняно з мінімальними рівнями, які необхідні суспільству для виживання протягом певного часу [5]. У 2011 році було встановлено такі мінімальні значення: для очікуваної тривалості життя при народженні – 20 років, для обох змінних у сфері освіти – 0 років і для ВНД на душу населення – 100 дол. США. Встановлення такого мінімального рівня тривалості освіти ґрунтується на припущенні, що суспільства можуть існувати без формальної освіти.

Таблиця 1.
Граничні орієнтири, що використовувались у розрахунках Індексу людського розвитку ПРООН у 2011 році

Показники	Максимальне значення	Мінімальне значення
Очікувана тривалість життя при народженні, роки	83,4 (Японія, 2011 р.)	20,0
Середня тривалість навчання, роки	13,1 (Чеська Республіка, 2005 р.)	0
Очікувана тривалість навчання, роки	18,0 (максимальний показник)	0
Індекс освіти	0,978 (Нова Зеландія, 2010 р.)	0
ВНД на душу населення, дол. США за ПКС	10 721 (Катар, 2011 р.)	100

Джерело: [4]

Після визначення мінімальних і максимальних значень індекси розраховуються за відповідними формулами. Оскільки індекс кожного виміру є показником заміщення можливостей стосовно відповідного вимірювання, функція трансформації від доходу до можливостей є увігнутою кривою [1], що обумовлює використання натуральних логарифмів від мінімального до максимального значень для розрахунку індексу за доходами.

Починаючи з 1990 року ПРООН здійснює щорічні розрахунки ІЛР для майже всіх країн-членів ООН. За рівнем людського розвитку (тобто за величиною ІЛР, що варіюється від 0 до 1) країни умовно поділяються на чотири групи у залежності від квартилей розподілу за ІЛР. З огляду на те, що розрахунки здійснюються для 187 країн, до групи країн з дуже високим рівнем людського розвитку віднесено 46 країн, з високим – 47, середнім – 48, з низьким рівнем людського розвитку – 46 країн. Ця класифікація відображає рівень якості життя населення у відповідних країнах.

Таблиця 2.
Рейтинг країн та динаміка їх розвитку за Індексом людського розвитку, за даними Доповіді про людський розвиток ПРООН 2011 року

	Країна	1980	1990	2000	2005	2009	2010	2011	Приріст ІЛР*
1.	Норвегія	0,796	0,844	0,913	0,938	0,941	0,941	0,943	0,29
2.	Австралія	0,850	0,873	0,906	0,918	0,926	0,927	0,929	0,23
3.	Нідерланди	0,792	0,835	0,882	0,890	0,905	0,909	0,910	0,29
4.	США	0,837	0,870	0,897	0,902	0,906	0,908	0,910	0,13
5.	Нова Зеландія	0,800	0,828	0,878	0,899	0,906	0,908	0,908	0,31
6.	Канада	0,817	0,857	0,879	0,892	0,903	0,907	0,908	0,30
7.	Ірландія	0,735	0,782	0,869	0,898	0,905	0,907	0,908	0,40
8.	Ліхтен-штейн			0,904	0,905	
9.	Німеччина	0,730	0,795	0,864	0,895	0,900	0,903	0,905	0,43
10.	Швеція	0,785	0,816	0,949	0,896	0,898	0,901	0,904	0,09
11.	Швейцарія	0,810	0,833	0,873	0,890	0,899	0,901	0,903	0,30
12.	Японія	0,778	0,827	0,868	0,886	0,895	0,899	0,901	0,33
13.	Гонконг	0,708	0,786	0,824	0,850	0,888	0,894	0,898	0,78
14.	Ісландія	0,762	0,807	0,863	0,893	0,897	0,896	0,898	0,836
15.	Корея (Республіка)	0,634	0,742	0,830	0,866	0,889	0,894	0,897	0,72
16.	Данія	0,783	0,809	0,861	0,885	0,891	0,893	0,895	0,35
17.	Ізраїль	0,763	0,802	0,856	0,874	0,884	0,886	0,888	0,34
18.	Бельгія	0,757	0,811	0,876	0,873	0,883	0,885	0,886	0,10
19.	Австрія	0,740	0,790	0,839	0,860	0,879	0,883	0,885	0,48
20.	Франція	0,722	0,777	0,846	0,869	0,880	0,883	0,884	0,40
21.	Словенія			0,805	0,848	0,876	0,882	0,884	0,85
22.	Фінляндія	0,759	0,794	0,837	0,875	0,877	0,880	0,882	0,48
23.	Іспанія	0,691	0,749	0,839	0,857	0,874	0,876	0,878	0,42

24.	Італія	0,717	0,764	0,825	0,861	0,870	0,873	0,874	0,52
25.	Люксембург	0,728	0,788	0,854	0,865	0,863	0,865	0,867	0,13
								
73	Венесуела	0,623	0,629	0,656	0,692	0,732	0,734	0,735	1,04
74	Боснія і Герцеговина	0,617	0,730	0,731	0,733
75	Грузія				0,707	0,724	0,729	0,733	
76	Україна	..	0,707	0,669	0,712	0,720	0,725	0,729	0,78
77	Маврикій	0,546	0,618	0,672	0,703	0,722	0,726	0,728	0,73
78	Македонія		0,704	0,725	0,726	0,728	
79	Ямайка	0,607	0,637	0,680	0,702	0,724	0,726	0,727	0,62
	...								
187.	Конго	0,282	0,289	0,224	0,260	0,277	0,282	0,286	2,25

*Середньорічний приріст ІЛР за 2000-2011 роки

Джерело: побудовано автором на основі [4]

Як видно з табл. 2, протягом минулої декади найбільші значення середньорічного приросту ІЛР у групі з дуже високим рівнем ІЛР демонстрували Латвія, Словенія, Гонконг, Республіка Корея та Литва, у групі з високим рівнем ІЛР – Куба, Казахстан, Румунія, Туніс, Туреччина, Венесуела. Україну за ІЛР (76-е місце) випереджають такі пострадянські країни, як Естонія (34-е місце), Литва (40-е), Латвія (43-е), Білорусь (65-е), Росія (66-е), Казахстан (68-е), Грузія (75-е місце у рейтингу). Слід зазначити, що країнами Прибалтики у рамках процесу їх приєднання до ЄС у 2004 році було реалізовано низку стратегічних та програмних документів, основним пріоритетом яких було визначено підвищення рівня життя населення країни до загальноєвропейського рівня. У Доповіді про людський розвиток 2011 року наведено також дані щодо загальної задоволеності населення життям (за шкалою від 0 до 10). Безумовно, ці оцінки є найвищими у групі країн з високим рівнем людського розвитку: Норвегія (7,6), Австралія (7,5), Нідерланди (7,5), США (7,2), Нова Зеландія (7,2), Канада (7,7), Ірландія (7,3), Данія (7,8). Стан задоволеності життям населення в Україні приблизно такий, як у пострадянських країнах: Україна (5,1), Естонія (5,1), Литва (5,1), Латвія (4,7), Білорусь (5,5), Росія (5,4), Казахстан (5,5), Грузія (4,1) [4].

Організація економічного співробітництва та розвитку приділяє велику увагу питанням дослідження якості життя та виробленню підходів до її вимірювання. За методикою ОЕСР розраховуються індекси за визначеними сферами, що мають суттєве значення для благополуччя, від охорони здоров'я та освіти до особистої безпеки та загальної задоволеності життям [8]. Ці сфери та відповідні показники було обрано з урахуванням рекомендацій Комісії з вимірювання економічних досягнень та соціального прогресу. Детальний аналіз підходів до вимірювання якості життя надано у «Доповіді про оцінку життя» (How's Life Report). Інноваційна платформа «Індекс покращення життя» (Better Life Index) надає рейтинг 34 країн у інтерактивному режимі за індексами якості життя у розрізі наступних сфер (у дужках наведено показники за цими сферами): Доходи (Доходи домогосподарств), Робочі місця (Рівень зайнятості, Заробітна плата, Безпека, Рівень довготривалого безробіття), Житло (Кількість кімнат на людину, Вартість житлових послуг, Житлові зручності), Баланс праця-життя (Кількість занять з позанормованим робочим часом, Час, витрачений на дозвілля), Здоров'я (Тривалість життя, Самооцінка стану здоров'я), Освіта (Охоплення освітою, Роки навчання, Компетенції студентів), Громада (Соціальні мережі), Участь у суспільному житті (Консультації, Голосування), Екологія (Якість води, Обсяг викидів у повітря), Безпека (Кількість вбивств, кількість карних злочинів), Задоволеність життям (Задоволеність життям) [7].

Європейська комісія також приділяє увагу дослідженням якості життя населення як на наднаціональному рівні, так і у розрізі країн. У країнах ЄС моніторинг якості життя населення здійснюється Європейським фондом з питань покращення життя та умов праці. Цим фондом, заснованим у 2000 році, здійснюється аналіз якості життя населення 27 країн-членів ЄС і 2 країн-кандидатів (Хорватії та Туреччини) за низкою показників. Вони поділені на групи за 12 сферами, що відбивають різні сторони якості життя (Здоров'я, Зайнятості, Депривації, Освіта, Сім'я, Соціальна участь, Житло, Навколишнє середовище, Транспорт, Безпека Відпочинку, Задоволеність життям) [2]. Єврофонд аналізує дані, отримані шляхом обстежень якості життя європейської спільноти. Він проводив опитування з якості життя у 2003 році та у 2007 році. У першому брали участь (інтерв'ю) більш ніж 25 тис. дорослих віком від 18 років з 15 «старих» державах-членах ЄС (ЄС15), 10 «нових» державах-членах (що приєдналися у 2004 році), з Болгарії та Румунії (що приєдналися у 2007 році) та Туреччини (країни-кандидата на вступ до ЄС). У 2007 році на ті ж запитання відповіли 35 тис. респондентів з розширеного ЄС-27. Результати цих обстежень можуть бути співставними як у просторі (міжкрайові порівняння), так і у часі (за період з 2003 року). 20 запитань було включено у вересні 2009 року у Спеціальний Євробарометр. Дані опитувань свідчать, що протягом семи років відсутні суттєві розбіжності у оцінці населенням якості життя у розрізі 27 країн ЄС. Найбільш задоволено життям населення Данії, Швеції, Фінляндії, Люксембургу, Нідерландів, Ірландії, Мальти, Бельгії, Франції, найменш – Болгарії та Угорщини. У 2003 році найменш задоволені життям було населення Болгарії, Литви, Словаччини, Польщі, у 2009 – Болгарії, Угорщини, Латвії. Єдина країна, де населення стабільно високо оцінювало якість життя – Бельгія (дані за 2003, 2007 та 2009 роки практично не відрізнялись).

Таблиця 3.
Задоволеність аспектами життя населенням держав-членів ЄС*

Сфера	ЄС-15		НДЧ12	
	«Старі» держави ЄС		«Нові» держави-члени ЄС	
	2007 рік	2009 рік	2007 рік	2009 рік
Сімейне життя	7,95	7,81	7,70	7,52
Робота	7,22	7,21	6,84	6,95
Здоров'я	7,44	7,26	6,98	6,7

* опитувані оцінювали задоволеність за 10-бальною шкалою

Джерело: побудовано автором на основі [3]

В цілому, для 27 держав-членів ЄС якість життя залишалась відносно стабільною. В країнах, які приєдналися до ЄС у 2004 році, якість життя покращилась більш помітно. Населення висловило задоволеність приватними сферами життя (такими, як житлові зручності, освіта, охорона здоров'я та транспорт). Оцінка якості життя в Болгарії та Румунії, які вступили до ЄС у 2007 році, є об'єктивно низкою. Тенденції якості життя між 2007 і 2009 певною мірою відображають фінансову кризу в Європі та кризу у сфері зайнятості. У цілому, оцінка задоволеності життям у країнах ЄС знизилась від 7,0 до 6,8, або приблизно на 4%. Це зниження було більш помітним у нових державах-членах. У Болгарії середній рейтинг задоволеності життям знизився з 5,0 у 2007 році до 4,4 у 2009 р., середня оцінка задоволеності життям знизилась з 7,3 до 6,7 у Румунії, Мальті, Естонії, Латвії та Франції [3].

Висновки. Зарубіжні дослідження якості життя проводяться в основному за двома напрямками: на базі об'єктивних умов життя та на основі вивчення ступеня задоволеності життям самим населенням. Перша модель визначає якість життя як результат комбінації різних статистичних показників. Ця модель дозволяє отримати об'єктивну оцінку матеріальних умов життя та прогнозувати вплив на якість життя населення запропонованих заходів.

Однак, домінуючі позиції посідає модель «відчутної якості життя», оскільки складний характер взаємозв'язків об'єктивних і суб'єктивних умов життя не підтверджує положення про те, що люди в кращих матеріальних умовах життя більш задоволені ним, ніж ті, що перебувають у відносно гірших умовах. Тому у процесі стратегічного планування необхідно закладати не тільки драйвери економічного зростання, але і рушії для забезпечення гармонійного людського розвитку та покращення якості життя населення країни відповідно до її національної специфіки. Практика використання ІЛР для встановлення орієнтирів стратегічного планування на мега- макро- та мезо рівнях налічує понад десять років. Так, наприклад, в Україні розроблено (і у 2012 році оновлено) національну методику розрахунку ІЛР на мезорівні (тобто для регіонів України).

На підставі результатів аналізу вивчення підходів до оцінювання якості життя населення, що застосовуються міжнародними організаціями, можна стверджувати, що оцінка економічних показників, таких як ВВП, є необхідною для оцінки рівня добробуту в країні, але недостатньою. Державна політика має бути оцінена з точки зору того, як вона безпосередньо впливає на добробут громадян, беручи до уваги соціальну та екологічну складову якості життя. Останнім часом ініціативи ООН, ОЕСР та інших міжнародних організацій спрямовані на новачі щодо вимірювання суспільного прогресу та якості життя населення. Серед таких

ініціатив слід навести: Стамбульську Декларацію, прийняту на Всесвітньому форумі «Сприяння та вимірювання суспільного прогресу»; зобов'язання Європейської Комісії відповідно до Комюніке «За межами ВВП - вимірювання прогресу в мінливому світі»; впровадження глобального проекту «Вимірювання суспільного прогресу» ОЕСР; підтримку рекомендацій Комісії з вимірювання економічних досягнень і соціального прогресу (Комісія Стігліц-Сен-Фітуссі) тощо. Також показово, що у рамках історичної Конференції ООН зі сталого розвитку «Ріо+20» (20-22 червня 2012 року, м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія) відбувся круглий стіл високого рівня «За межами ВВП: Вимірювання майбутнього, якого ми прагнемо» за участю Адміністратора ПРООН Хелен Кларк. У ході обговорення було запропоновано нові інструменти вимірювання суспільного розвитку, що мають застосовуватись у державному управлінні. На найвищому рівні було погоджено питання розширення бази аналізу та оцінки Індексу людського розвитку, у тому числі за рахунок включення екологічних аспектів сталого розвитку. Україна має враховувати сучасні глобальні тенденції та ініціативи для застосування у процесах планування національного розвитку та розбудови системи його моніторингу.

Список використаних джерел:

1. Anand S. and A. Sen. The Income Component of the Human Development Index. Journal of Human Development and Capabilities. Vol. 1, No. 1.2000.
2. Barro R. J. and J. W. Lee. A New Data Set of Educational Attainment in the World, 1950–2010. NBER Working Paper 15902. Cambridge, MA. 2010.
3. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу : <http://www.eurofound.europa.eu/>
4. Human Development Report 2011: Sustainability and Equity: A Better Future for All. – New York: UNDP, 2011. – 176 p.
5. Klugman, J., F.Rodriguez, and H.J.Choi. 2011. “The HDI 2010:New Controversies, Old ”. Human Development Research Paper 1. UNDP-HDRO, New York.
6. Maddison A. Historical Statistics of the World Economy: 1–2008 AD. Paris. 2010.
7. OECD Better Life Index [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу - <http://www.oecdbetterlifeindex.org/>
8. OECD Better Policies for Better Lives [Електронний ресурс].- Режим доступу -<http://www.oecd.org/dataoecd/40/19/40019626.pdf>
9. Riley J. C. Poverty and Life Expectancy. Cambridge, UK: Cambridge University Press. 2001.
10. UNDESA. World Population Prospects: The 2008 Revision. New York. 2009.
11. UNESCO Institute for Statistics. Correspondence on Education Indicators. Montreal. 2010.
12. World Bank. World Development Indicators 2010. Washington, DC. 2010.

Стаття надійшла до редакції 08.08.2012 р.

ТОВ "ДКС Центр"